

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/452/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114219448
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2114219448.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členov senátu: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci navrhovateľa: TELERVIS PLUS, a.s., so sídlom Staré Grunty 7, Bratislava, IČO: 35 717 769, zastúpený advokátom: JUDr. Alan Strelák, Na víšku 12, Bratislava, proti odporcovi: H. N., narodený XX.X.XXXX, R. XX, M., t.č. na neznámom mieste zastúpený opatrovníčkou R. Q., pracovníčkou Okresného súdu Trnava, o zaplatenie 682,50 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 27C/205/2014 - 28 zo dňa 23. februára 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e v napadnutej časti výroku II. rozsudku súdu prvého stupňa o vyhlásení neprijateľnej zmluvnej podmienky v bode I. zmluvy a súvisiacej časti zamietnutia návrhu.

Odporcovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd rozhodol, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 492,50 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne zo sumy 492,50 od 25.5.2013 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V bode II. výroku vyhlásil zmluvnú podmienku uvedenú v bode I. Zmluvy, podľa ktorej je úver poskytnutý za celkový úrok vo výške 20 % z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a vo výške 14% z istiny pri úvere poskytnutom na 7 mesiacov. Za poskytnutie úveru si veriteľ účtuje odmenu vo výške 18 % z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a vo výške 5% z istiny pri úvere poskytnutom na 7 mesiacov (ďalej úrok a odmena spoločne označovaná ako odpata“) za neprijateľnú. V bode III. výroku vyhlásil zmluvnú podmienku uvedenú v bode 3. Obchodných podmienok, ktorá určuje, že pokiaľ dlžník/spoludlžník nesplní svoj záväzok podľa článku II. zmluvy o úvere, je veriteľ oprávnený požadovať od dlžníka/spoludlžníka zároveň zmluvnú pokutu za omeškanie vo výške 3,3 % z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov, a to za každý aj začatý mesiac omeškania celkovej dlžnej čiastky. Zmluvné strany sa dohodli, že veriteľ je oprávnený účtovať dlžníkovi/spoludlžníkovi náhradu účelne vynaložených nákladov za úkony spojené s vymáhaním dlžnej sumy pred začatím súdneho alebo rozhodcovského konania vo výške 20 % z poskytnutej istiny, najmenej však 67,- €, ktorá nepodlieha vyúčtovaniu za neprijateľnú. V bode IV. výroku vo zvyšku návrh zamietol . A v bode V. výroku rozhodol o trovách konania tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu iných trov konania vo výške 11,40 € a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 34,27 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku k rukám právneho zástupcu navrhovateľa. Predžalobná upomienka zaslaná odporcovi vyzývala na vrátenie dlžnej sumy vo výške 136,50 € dňa 19.2.2013. Oznámenie zo dňa 14.5.2013 dané na poštovú prepravu dňa 21.5.2013, o zosplatnení záväzku ku dňu 27.4.2013 obsahuje, že dlh bol zosplatnený z dôvodu omeškania so splácaním dlhu spolu s uplatnením zmluvnej pokuty vo výške 16,50 € za každý začatý mesiac omeškania, náhradou nákladov vynaložených

veriteľom v súvislosti s vymáhaním dlžnej čiastky vo výške 20 % úveru najmenej 67,- €, t.j. 100,- €. Celkový dlh ku dňu zosplatnenia bolo vo výške 799,- €. Uzavretú zmluvu o úvere súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú, keďže navrhovateľ ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver odporcovi ako fyzickej osobe, ktorý nekonal v rámci predmetu svojho povolania alebo podnikania. Z formy a obsahu zmluvy, je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal navrhovateľ už pripravenú a dopisoval do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa odporcu, ktorý obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť ani neovplyvniť. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné. Okrem tohto v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Súd pristúpil k skúmaniu jednotlivých obsahovaných náležitostí zmluvy a zistil, že zmluva neobsahuje údaj o konečnej splatnosti úveru, čo je náležitosťou zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona. Účelom zavedenia uvedenej náležitosti zmluvy o úvere bolo docieľiť to, aby spotrebiteľ bol už pri podpise zmluvy informovaný v akých termínoch, kedy a v akej výške a ako dlho je povinný si plniť svoje povinnosti. Uvedené nemôže plniť údaj výške splátky a počte splátok bez uvedenia splatnosti ani prvej splátky. Konečná splatnosť musí byť určená konkrétne tak, aby si mohol spotrebiteľ už na začiatku urobiť obraz o dĺžke trvania úveru a tým zvoliť aj najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi. Ďalej súd zistil, že v zmluve nebola jasne a určite vymedzená sadzba úroku, od ktorého sa mali odvíjať jednotlivé splátky. Bola len uvedená výška úroku 20%, pričom celá suma budúcich úrokov ako výnosov bola zahrnutá v čiastke 190 €, ktorá bola označená ako celkový poplatok za správu úveru. Takýmto postupom sa obchádzali jednotlivé ustanovenia zák. č. 129/2010 Z.z., a to ust. § 9 ods. 2 k), podľa ktorých zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru, nie je svojvoľné, ale predstavujú prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. Pokiaľ pod poplatky nie je možné zahrnúť úrok a s ohľadom na to, že úroky sú splatné so splatnosťou jednotlivej splátky, úroky možno požadovať do zaplatenia a to aj predčasného, je úplne vylúčené, aby suma celkových úrokov bola pojatá do poplatku za úver, a to aj keď by suma odplaty nedosiahla maximálnu výšku. Zmluva neobsahuje zákonnú náležitosť podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) citovaného zákona a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splácania. Teda zmluva neobsahuje rozčlenenie splátok úveru tak, aby bolo zrejmé aká čiastka z celkovej výšky splátky predstavuje istinu, úrok a iné poplatky. Nie je nepostačujúce uviesť len celkovú výšku splátky. Priamo v zmluve nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) citovaného zákona, len odkaz na nesprávne uvedenú priemernú výšku RPMN 45,60% platnú ku dňu podpisu zmluvy. Navyše sa v obchodných podmienkach zmluvy uvádza iná výška RPMN „pri splatnosti 13 mesiacov 67,70%“, ide o formuláciu zodpovedajúcu relatívne samostatnému dokumentu, ktorý by sa mal týkať viacerých zmlúv so zhodným obsahovým prvkom. Takáto formulácia zmluvy a obchodných podmienok nie je dostatočne prehľadná tak, aby si spotrebiteľ uvedomil, aké náklady sú východiskovo požadované práve pri konkrétnej zmluve. Uvedenie RPMN má obdobný význam ako jednotková cena u nákupu fyzického tovaru, udávaná spravidla za 100 gramov alebo 100 mililitrov, preto aj keď z jej uvedenia účastníkom zmluvy nevyplývajú práva ani povinnosti, jej riadne uvedenie je významným faktorom orientácie spotrebiteľa v poskytovanom úvere. Vzhľadom na uvedené súd považoval poskytnutý úver v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov. Súd dospel k záveru, že návrh bol podaný dôvodne len v časti istiny 492,50 €, t.j. v časti nevrátenej istiny z poskytnutej sumy 500,- €, od ktorej odčítal zaplatené splátky 7,50 €. V časti odplaty a úroku vo výške 190,- € s príslušenstvom z tejto sumy súd návrh ako nedôvodný zamietol. Pokiaľ ide o uplatnené príslušenstvo na úroku z omeškania súd dospel k záveru, že odporca sa nemohol dostať do omeškania od 28.4.2013 (t.j. odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru dňa 27.4.2013), nakoľko navrhovateľ oznámil odporcovi zosplatnenie úveru listom zo dňa 14.5.2013. Súd určil počiatok omeškania odporcu nasledovne. List zo dňa 14.5.2013 bol daný na poštovú prepravu dňa 21.5.12.2013 plus štandardné tri dni na poštovú prepravu, znamená, že súd považuje tento list za doručený odporcovi dňa 24.5.2013, pričom deň nasledujúci t.j. 25.5.2013 by bol prvým dňom omeškania a od tohto dňa súd priznal navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 8,50% ročne z priznanej sumy 492,50 € do zaplatenia a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania návrh ako neodôvodnený zamietol (t.j. od 28.4.2013 do 24.5.2013 a v časti úroku 0,25%). Nakoľko neprijateľnosť podmienky stanovenia poplatkov za správu úveru bola dôvodom zamietnutia časti návrhu, súd rozhodol aj o vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej podmienky, podľa ktorej je neprijateľné, ak v sume

poplatku za správu úveru je zahrnutá aj suma úrokov, ktoré majú byť zaplatené počas doby poskytnutia úveru. Súd zamietol i návrh v časti uplatnenej zmluvnej pokuty vo výške 115,50 €, t.j. za každý mesiac omeškania, začínajúc mesiacom aprílom 2013 až októbrom 2013 vo výške 16,50 € za 7 mesiacov s poukazom na skutočnosť, že táto zmluvná pokuta je uvedená len v obchodných podmienkach na zadnej časti zmluvy o úvere. Je nesporné, že nárok navrhovateľa, ktorý si uplatňuje v zmysle všeobecných zmluvných podmienok nebol v zmluve individuálne dohodnutý. Súd preto považoval dojednanie v článku 3. Obchodných podmienok, ktoré zaväzuje dlžníkov zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške mesačného poplatku za správu úveru, a to za každý začatý kalendárny mesiac omeškania až do zaplata istiny za neprijateľnú zmluvnú podmienku. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p.. Navrhovateľ mal vo veci úspech v 62 % (istina 492,50 € a úrok z omeškania 70,19 € ku dňu vyhlásenia rozsudku) a odporca vo výške 38 %, pričom celkový úspech navrhovateľa je 24% (62-38).

Odvolanie proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Napadá rozsudok vo výroku II., ktorým rozhodol o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom svoje odvolanie zdôvodňuje v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p., a to tak, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., a to tak, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Navrhovateľ sa v tejto právnej veci nemôže stotožniť s výlučnou aplikáciou ustanovení Občianskeho zákonníka a ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko je toho názoru, že posudzovaná Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 220122464, je zmluvou o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a je nutné na ňu a na vzťahy z nej vyplývajúce použiť ustanovenia Obchodného zákonníka. S uvedeným názorom navrhovateľa vyjadril súhlas aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6MCdo/4/2012 zo dňa 27.3.2013. Vzťah Občianskeho a Obchodného zákonníka vymedzuje § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého právne vzťahy, ktoré nemožno riešiť podľa ustanovení Obchodného zákonníka, sa riešia podľa občianskeho práva. Pre vzťahy, ktoré sú upravené Obchodným zákonníkom, je typické, že ide o vzťahy podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy vrátane tzv. absolútnych obchodov, čo vymedzuje § 261 Obchodného zákonníka. To, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom, a vzťahy z nej plynúce sa majú riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka vyplýva z ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d). Napadnutý postup súdu prvého stupňa je taktiež v rozpore s praxou súdu vyššieho stupňa a tiež v rozpore s názorom NS ČR. Podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici, vyjadreného v rozhodnutí vydanom pod sp. zn. 15Co/28/2014. Na základe vyššie uvedených skutočností považuje aplikáciu Občianskeho zákonníka na posudzovanú Zmluvu za vadu konania, ktorá zakladá dôvodnosť odvolania v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p.. Navrhovateľ taktiež musí vyjadríť svoj nesúhlas s tvrdením súdu prvého stupňa, že by zmluvné dojednanie zakotvujúce výšku úroku a odmeny malo byť zmluvnou podmienkou. K odôvodneniu napadnutého rozsudku (str. 6 ods. 3) „...v zmluve nebola jasne a určite vymedzená sadzba úroku, od ktorého sa mali odvíjať jednotlivé splátky. Bola len uvedená výška úroku 20 %, pričom celá suma budúcich úrokov a výnosov bola zahrnutá v čiastke 190 eur...“ je nutné uviesť, že sa jedná o chybné odôvodnenie, nakoľko predmetný spotrebiteľský úver bol poskytnutý za úrok, konkrétne za celkový úrok vyjadrený v percentuálnej hodnote 20 % z poskytnutej istiny, teda nie v ročnej sadzbe. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ vyjadril hodnotu, či sadzbu úrokovej miery vo formáte fixnej úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru v zmysle zákonného ustanovenia § 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Uvedené skutočnosti je potrebné primerane rovnako aplikovať na odmenu, čiže sa nejedná o percentuálnu sadzu na 12 mesiacov, ale na 13 mesiacov - celú dĺžku trvania úverovej zmluvy. Podľa zákonných ustanovení odplatu, v tomto prípade označenú ako odmenu, môže za dojednanie úveru požadovať len veriteľ, ktorý má poskytovanie úverov ako predmet svojej podnikateľskej činnosti povolené, a to podľa osobitného právneho predpisu, čo navrhovateľ spĺňa. Dohoda zmluvných strán spĺňa podmienku stanovenia výšky odplaty - odmeny za poskytnutie úveru. Z uvedeného teda jasne vyplýva, že sú splnené všetky zákonom vyžadované podmienky na platnosť tohto zmluvného dojednania. Povinnosť rozlišovať úrok a odplatu - odmenu pri náležitostiach zmluvy o úvere vyjadril aj Generálny prokurátor Slovenskej republiky vo svojom Stanovisku sp. zn. IV Gn 5003/03-141, poradové číslo: 3/2004 zo dňa 27.2.2004. V tejto časti považuje za neodôvodnené, nakoľko súd neuviedol, akým spôsobom dospel k záveru, že v čom by mali byť posudzované ustanovenia zmluvy za protizákonné a v rozpore s dobrými mravmi. Rovnako tak súd prvého stupňa nedostatočne odôvodnil svoje úvahy, postup a nakoniec aj názor, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 320122376, by mala byť považovaná za bezúročnú a bez poplatkov. Z uvedeného je zrejmé, že minimálne v tejto časti bolo porušené právo navrhovateľa zakotvené v ust. § 157 ods. 2 O.s.p. na dostatočné odôvodnenie

rozhodnutia. Treba zo strany navrhovateľa poukázať na nesprávnu argumentáciu súdu, či nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, v časti pojmov „celkový poplatok za správu úveru“ a „poplatok za správu úveru“, nakoľko takýto pojem sa nenachádza v posudzovanej Zmluve o spotrebiteľskom úvere a dokonca ani v Obchodných podmienkach, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Nutné je vyjadriť sa k odôvodneniu napadnutého rozsudku, a to v časti, v ktorej je uvedené, že „Nakoľko neprijateľnosť podmienky stanovenia poplatkov za správu úveru bola dôvodom zamietnutia časti návrhu, súd rozhodol aj o vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej podmienky, podľa ktorej je neprijateľné, ak v sume poplatku za správu úveru je zahrnutá aj suma úrokov, ktoré majú byť zaplatené počas dobu poskytnutia úveru.“ Navrhovateľ je toho názoru, že predmetné odôvodnenie je protiprávne, nakoľko posudzovaná Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje ani nezakotvuje poplatok za správu úveru. Považuje za nutné požiadať odvolací súd, aby napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Trnava v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na opätovné konanie.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku.

Podľa § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Obč. zák.“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. (o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej zák. č. 129/2010 Z.z.), tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa; spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 2, písm. f), j) a k) zák. č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať:

- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa ustanovenia § 52 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka 1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6, 10 Občianskeho zákonníka) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

6) Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

10) Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 3 b. 1 Smernice č. 13/1993 Rady EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ustanovenia § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

Ustanovenia zákona č.126/2010 Z.z. predstavujú špeciálny predpis k úprave úverových zmlúv. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere predstavujú osobitný zmluvný typ záväzku upravený osobitným zákonom č. 126/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý osobitne ustanovuje náležitosti zmluvy a v ostatných náležitostiach odkazuje na úpravu ustanovení Občianskom zákonníku.

Podľa ustanovenia § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa ustanovenia § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 517 ods. 2 Obč. zák., ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (hlavné refinančné operácie) ku dňu 25.5.2013 vo výške 0,50 %..

Dňa 17.10.2012 Zmluvu o úvere č. 220122464, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli aj obchodné podmienky. Na základe tejto zmluvy poskytol navrhovateľ odporcovi úver vo výške 500,- € za odplatu vo výške 190,- €, ktorá sa skladá z úroku vo výške 20% z istiny a odmeny vo výške 18% z istiny úveru. Celkovo sa odporca zaviazal vrátiť 690,- € v 13. splátkach, pričom prvé tri splátky sa zaviazal zaplatiť vo výške 2,50 € a ďalších 10 splátok vo výške 68,25 €. V zmluve bola uvedená na prvej strane priemerná RPMN 45,60 % a v pripojených obchodných podmienkach vo výške 67,70 %. Prvá splátka bola splatná 10. deň po uzatvorení zmluvy a nasledujúce splátky boli splatné vždy 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky. Účastníci sa dohodli, že v prípade neuhradenia jednej splátky riadne a včas po uplynutí troch mesiacov je veriteľ oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy. Odporca uhradil len sumu 7,50 € dňa 17.10.2012. V Obchodných podmienkach v bode 3 pripojených k Zmluve sa uvádza, že pokiaľ dlžník/spoludlžník nespĺni svoj záväzok podľa článku II. zmluvy o úvere, je veriteľ oprávnený požadovať od dlžníka/spoludlžníka zároveň zmluvnú pokutu za omeškanie vo výške 3,3 % z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a vo výške 3,1 % z istiny pri úvere poskytnutom na 7 mesiacov, a to za každý aj začatý mesiac omeškania celkovej dlžnej čiastky.

Uzavretú zmluvu o úvere správne posúdil prvostupňový súd ako zmluvu súd spotrebiteľskú, keďže navrhovateľ ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver odporcovi ako fyzickej osobe, ktorý nekonal v rámci predmetu svojho povolania alebo podnikania. Z formy a obsahu zmluvy, je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal navrhovateľ už pripravenú a dopisoval do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa odporcu, ktorý obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť ani neovplyvniť. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné. Okrem tohto v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Úverová zmluva neobsahuje údaj o konečnej splatnosti úveru, (náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona. Účelom náležitosti zmluvy o úvere je docieľiť to, aby spotrebiteľ bol už pri podpise zmluvy informovaný v akých termínoch, kedy a v akej výške a ako dlho je povinný si plniť svoje povinnosti. Túto náležitosť nespĺňa údaj o výške splátky a počte splátok bez uvedenia splatnosti ani prvej splátky. Konečná splatnosť musí byť určená konkrétne s tým, že spotrebiteľ na začiatku si urobí obraz o dĺžke trvania úveru a tým si aj zvolí najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi. V úverovej zmluve bola nejasne a neurčite vymedzená sadzba úroku, od ktorého sa mali odvíjať jednotlivé splátky, uvedená je len výška úroku 20%, pričom celá suma budúcich úrokov ako výnosov bola zahrnutá v čiastke 190 €, označenej ako celkový poplatok za správu úveru. Tak sa obchádza ust. § 9 ods. 2 k) zák. č. 129/2010 Z.z., že zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zmluva neobsahuje zákonnú náležitosť podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) citovaného zákona a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splácania, zmluva neobsahuje rozčlenenie splátok úveru tak, aby bolo zrejmé aká čiastka z celkovej výšky splátky predstavuje istinu, úrok a iné poplatky. Nie je nepostačujúce uviesť len celkovú výšku splátky. V zmluve nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) citovaného zákona, len odkaz na nesprávne uvedenú priemernú výšku RPMN 45,60% platnú ku dňu podpisu zmluvy a v obchodných podmienkach zmluvy uvádza iná výška RPMN „pri splatnosti 13 mesiacov 67,70%“, ide o formuláciu zodpovedajúcu relatívne

samostatnému dokumentu, ktorý by sa mal týkať viacerých zmlúv so zhodným obsahovým prvkom. Preto súd vzhľadom na tieto zistenia považoval poskytnutý úver v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov. Návrh bol podaný dôvodne v časti istiny 492,50 €, t.j. v časti nevrátenej istiny z poskytnutej sumy 500,- €, od ktorej odčítal zaplatené splátky 7,50 €. V časti odplaty a úroku vo výške 190,- € s príslušenstvom z tejto sumy prvostupňový súd návrh správne ako nedôvodný zamietol. Príslušenstvo - úrok z omeškania : odporca sa nemohol dostať do omeškania od 28.4.2013, lebo navrhovateľ oznámil odporcovi zosplatnenie úveru listom zo dňa 14.5.2013. Súd určil počiatok omeškania odporcu nasledovne. List zo dňa 14.5.2013 súd považuje za doručený odporcovi dňa 24.5.2013, pričom deň nasledujúci t.j. 25.5.2013 by bol prvým dňom omeškania , priznaný bol úrok z omeškania vo výške 8,50% ročne z priznanej sumy 492,50 € do zaplataenia a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania návrh ako neodôvodnený zamietol (t.j. od 28.4.2013 do 24.5.2013 a v časti úroku 0,25%). Neprijateľnosť podmienky stanovenia poplatkov za správu úveru bola dôvodom zamietnutia časti návrhu, súd rozhodol aj o vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej podmienky, podľa ktorej je neprijateľné, ak v sume poplatku za správu úveru je zahrnutá aj suma úrokov, ktoré majú byť zaplatené počas doby poskytnutia úveru.

Súd zamietol v časti uplatnenej zmluvnej pokuty vo výške 115,50 €, zmluvná pokuta je uvedená len v obchodných podmienkach na zadnej časti zmluvy o úvere. Je nesporné, že nárok navrhovateľa, ktorý si uplatňuje v zmysle všeobecných zmluvných podmienok nebol v zmluve individuálne dohodnutý. Súd preto považoval dojednanie v článku 3. Obchodných podmienok, ktoré zaväzuje dlžníkov zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške mesačného poplatku za správu úveru, a to za každý začatý kalendárny mesiac omeškania až do zaplataenia istiny za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným Ústavným súdom ČR v náleze sp. zn. I. ÚS 3512/2011 z 11. novembra 2013, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak nemôžu slúžiť na to, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa pravdepodobne uniknú (napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak aj napriek tomu dodávateľ urobí, nekoná v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nie je možné priznať právnu ochranu. Z uvedeného vyplýva záver, že v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednanie zakladajúce zmluvnú pokutu zásadne nemôžu byť súčasťou všeobecných obchodných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy (listiny) samotnej. Ako neopodstatnené preto odvolací súd vyhodnotil aj námietky žalobkyne voči záverom súdu prvého stupňa o neplatnosti zmluvnej pokuty, resp. o vyhodnotení dojednanie o zmluvnej pokute vo všeobecných obchodných podmienkach žalobkyne ako neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Odvolací súd preto vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p.

Podľa ust. § 224 ods. 1 za použitia ust. § 142 ods. 1 O.s.p. vzniklo úspešnému odporcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania, no žiadne trovy mu nevznikli, nežiadal ich uhradiť, preto mu ich odvolací súd nepriznal.

Senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.